

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	FB	2	1

Professor de contacte

Nom: Montserrat Iglesias Lucía

Correu electrònic: Montserrat.Iglesias@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Manuel Ballbé Mallol

Marta Franch Saguer

Antoni Milián Massana

Isabel Pont Castejón

Ramon Jordi Moles Plaza

Roser Martínez Quirante

Mario Macias Lopez

Prerequisits

No serà necessari complir cap prerequisit.

Objectius

Conèixer l'ordenament jurídic administratiu i la configuració jurídica de l'Administració pública.

Competències

- Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
- Contextualitzar les diferents formes de creació del dret en la seva evolució històrica i en la seva realitat actual.
- Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un tems limitat.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictamens.
- Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les normes i els principis administratius al cas concret.
2. Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
3. Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
4. Definir els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic administratiu, així com les normes administratives.
5. Definir l'evolució del dret administratiu
6. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
7. Distingir l'estat actual del dret administratiu, de les seves institucions, normes i aplicacions.
8. Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un tems limitat.
9. Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictamens.
10. Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Continguts

I- L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA I EL DRET ADMINISTRATIU

TEMA 1. Concepte de dret administratiu. El caràcter estatutari del dret administratiu. Contingut i trets del dret administratiu. Dret de privilegis i garanties. Dret administratiu i Dret privat. El caràcter instrumental de la utilització que fa l'administració pública del dret privat.

TEMA 2. Estructura i tradició centralista de l'Estat administratiu. Pressupòsits històrics i constitucionals de l'Administració pública i del dret administratiu. La influència de les organitzacions i del dret eclesial i del militar quant a la formació de l'Administració pública i del seu règim jurídic.

TEMA 3. Estructura i tradició pluralista de l'Estat contemporani. L'Estat de dret i la divisió de poders com a pressupòsits i claus explicatives de l'origen del dret administratiu. La separació de poders a la Gran Bretanya, als Estats Units i a França. La seva concepció diferent, l'evolució i les conseqüències.

La separació horitzontal de poders. El Conseil d'Etat i el naixement del dret administratiu a França. Pervivència del model i lluita pel control judicial de l'Administració: la sentència Benthem del TEDH de 1985.

La separació vertical de poders. Federalisme i Estat pluralista. La seva influència en el procés d'unió europea i en el desenvolupament de l'Estat de les autonomies.

TEMA 4. Estructura i tradició pluralista de l'Estat contemporani. El protagonisme dels grups a les concepcions modernes de l'Administració pública. La participació dels grups com a fórmula de limitació dels poders administratius. La seva consagració a la Constitució espanyola. La institucionalització dels grups a la Comunitat Europea. Problemàtica actual: els grups com a watch-dog o com a grups administrativitzats.

TEMA 5. El dret administratiu i les seves teories diverses. De l'Estat lliberal a l'Estat social de dret: l'intervencionisme creixent de l'Administració pública i la problemàtica del poder administratiu. Dret administratiu i Administració pública a l'ordenament jurídic vigent.

TEMA 6. L'arranjament de bases noves per al dret administratiu i la seva referència comparatista. Polítics versus funcionaris: evolució de dos models d'organització administrativa. El model pluralista d'Administració pública: les agències administratives independents. Regulació i desregulació. Teoria econòmica de la regulació: la captura i les seves conseqüències jurídiques. La reordenació de l'activitat administrativa i els seus àmbits nous d'actuació dins d'una economia de mercat.

TEMA 7. Principi competitiu en el dret. La competència com a forma de relació entre poders. Competència horitzontal. Competència vertical. La competència entre legislacions estatals i harmonització. El Dret europeu: de la centralització a la competència entre

II - L'ORDENAMENT JURÍDIC-ADMINISTRATIU

TEMA 7. El dret administratiu com a ordenament jurídic. L'ordenament jurídic administratiu: característiques i aplicació. La Constitució com a norma jurídica.

TEMA 8. La llei. Titulars del poder legislatiu. Classes de lleis. Llei orgàniques i lleis ordinàries. Normes del Govern amb força de llei: Decrets-Lleis i Decrets-legislatius. Els Tractats Internacionals. El Dret Comunitari com a part de l'ordenament jurídic intern.

TEMA 9. El Reglament. Concepte i justificació de la potestat reglamentària. Reglaments i actes administratius. Classes de Reglaments: executius, independents i de necessitat. Procediment d'elaboració dels reglaments. El protagonisme i la participació dels grups. L'article 105 de la CE i la interpretació jurisprudencial. La validesa dels Reglaments. La inderogabilitat singular dels reglaments. Els reglaments il·legals. Recursos.

TEMA 10. Les relacions entre la llei i el reglament. Reserva formal i reserva material de la llei. La delegació legislativa. Delegació receptícia: textos articulats i textos refosos. El control dels excessos de la delegació. La remissió normativa. La deslegalització.

TEMA 11. L'ordenament estatal i els ordenaments autonòmics: la pluralitat d'ordena-

ments i el sistema de relacions. L'ordenament jurídic de les comunitats autònomes i la relació amb l'ordenament estatal. Significació i abast de l'autonomia política de les comunitats autònomes. La concurrència normativa entre l'Estat i les comunitats autònomes. Normació bàsica i normació de desenvolupament. Execució autonòmica de la legislació de l'Estat. La coordinació i la cooperació entre els dos ordres. Relacions d'interferència entre els dos ordenaments: delegacions estatals a favor de les comunitats autònomes, harmonització legislativa, intervenció coercitiva. Les clàusules de prevalença i supletorietat. Els conflictes de competència.

III. L'ORGANITZACIÓ ADMINISTRATIVA

TEMA 12. Organització administrativa i dret. La preponderància de l'Administració militar i dels seus principis en la configuració històrica de l'Administració pública espanyola. L'Administració pública en el model centralista i en el model pluralista.

TEMA 13. Principis de l'organització administrativa. La potestat organitzativa. Teoria de l'òrgan. Els òrgans administratius. Classes. Els òrgans col·legiats. La competència. Els conflictes de competència. Delegació de competències, avocació, comanda de gestió, delegació de firma i suplència. La jerarquia. La coordinació. Centralització i descentralització. Concentració i desconcentració. Competitivitat, conflicte, negociació, coordinació, cooperació, participació i deliberació, innovació i experimentació, eficàcia i eficiència. La tutela administrativa. Les relacions interadministratives. Autonomia i garantia institucional.

TEMA 14. L'administració de l'Estat. El Govern i l'administració. El president. El Consell de Ministres. Les comissions delegades del Govern. Departaments ministerials i ministres. Òrgans superiors i alts càrrecs. L'Administració perifèrica de l'Estat. Governos i governadors civils: evolució històrica i problemàtica actual. Altres òrgans perifèrics. Delegats del Govern a les comunitats autònomes.

TEMA 15. Les comunitats autònomes. L'Estat autonòmic. Administració de les comunitats autònomes. Organització. President del Consell Executiu. Departaments. Administració perifèrica de les comunitats autònomes i les seves alternatives.

TEMA 16. L'Administració local. Normativa estatal i normativa autonòmica. L'autonomia local. Tipologia de les entitats locals. El municipi. Elements i organització. Competències. L'alcalde. El Ple. Els tinents d'alcalde i les comissions de govern. Els règims municipals especials. La província i l'organització de l'Administració provincial. Competències. La Diputació: el Ple, el president i la Comissió de Govern. Perspectives de reforma. Règims provincials especials.

Les entitats locals territorials voluntàries. Les entitats d'àmbit territorial inferior al municipi. Comarques i agrupacions de municipis. Mancomunitats de municipis. Àrees metropolitanes. L'administració comarcal a Catalunya. Problemàtica competencial.

TEMA 17. L'Administració especialitzada. Els dos models tradicionals d'organització: fundacional-institucional versus associativa-corporativa. L'Administració institucional. Caracterització i problemàtica general. Aplicació

del dret privat. Els organismes autònoms. Entitats de dret públic subjectes al dret privat. Societats mercantils. Ens públics atípics. L'Administració institucional de les comunitats autònomes. Els organismes especialitzats locals. les empreses d'economia mixta. Els consorcis. Les Administracions independents, característiques i problemàtica. L'Administració corporativa, en especial, els col·legis professionals i les cambres oficials. Evolució històrica. Marc constitucional. Règim jurídic.

L'Administració consultiva i de control. El Consell d'Estat. L'Administració consultiva de les comunitats autònomes: la Comissió Jurídica Assessora. Òrgans de control.

IV. LA GLOBALITZACIÓ DEL DRET ADMINISTRATIU

Tema 18: Entre la europeïtzació i la americanització: La influència religiosa catòlica i protestant en el dret europeu i l'americà. L'Estat i l'Administració: centralista versus federal. El sistema administratocèntric davant el sistema individuocèntric. El dret i l'Administració més rellevant a Espanya: El dret i la Administració militar. EEUU, de més mercat i menys estat regulador a la progressiva construcció d'un estat administratiu i regulador: Lincoln i la regulació dels drets antiesclavitud. La regulació constitucional i administrativa del dret antimonopoli i la competència. La primera gran onada del President Wilson. La segona gran onada reguladora de la Presidència Roosevelt. La creació d'una Administració bancària i financera que consolidarà 75 anys de capitalisme estable regulador. La progressiva construcció d'un estat administratiu singular: les agències administratives independents. La tercera gran onada reguladora: L'activisme de la comunitat como pressió i font reguladora: La revolució dels drets: civils, laborals, mediamentals. La consagració d'un dret humà fonamental: Eldret del ciutadà a conèixer i d'accés a la informació. La societat del risc i la regulació i prevenció de riscos i la seguretat humana. Transparència i dret anticorrupció. La responsabilitat social de la empresa i el paper de l' "officer" com a supervisor de l' interès general. La regulació a través de la litigació. La regulació a través de la informació. La regulació a través de la revelació. L'efecte Califòrnia i efecte UE. a la regularització globalLa UE, un nou imperi? L'imperi regulador o l'imperi de la Llei en el món?

Tema 19: Dret Administratiu econòmic global: la paradoxa de la "deregulation": la re - regulation i la creació de noves agències reguladores sectorials per liberalitzar i a la vegada ordenar el mercat de les telecomunicacions de la energia, de la competència i dels altres sectors econòmics. De més mercat a menys estat i regulació a més i millor mercat amb més i millor administració i dret administratiu

Tema 20: El dret administratiu se'n va a la guerra: de l'estat de guerra a la doctrina "la Constitució segueix a la bandera". La jurisprudència de Guantanamo i el dret antiterrorista.

Tema 21: El dret administratiu com a clau per resoldre la crisi econòmica bancària i financera. La superació del crash del 29 gràcies a les lleis reguladores de la presidència Roosvelt. La deregulation bancària i la privatització d'una part del mercat financer a l'any 2000 com a clau de la crisi financera actual. Quines varen ser les mesures desreguladores que han provocat la crisi econòmica actual. Les reformes i la re-regulation en els EEUU i Europa: la llei d'Obama la DODD- FRANK de 2010 i la Directives europees. MIFID (markets in financial instruments) mercado de instrumentos financieros. EMIR (european markets infraestructures regulation). La creació de nous organismes de control: ESMA (europ securities markets authority) y FOSC (financial stability oversight council).

Metodologia

A l'inici del curs, el/la professor/a de cada grup determinarà mitjançant campus virtual o bé explicació a classe la concreció i calendarització de cadascuna d'aquestes sessions teòriques i pràctiques.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques	6	0,24	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10

Classes teòriques	36	1,44	4, 5, 7
Tipus: Supervisades			
Tutories	6	0,24	1, 4
Tipus: Autònomes			
Diferents lectures: articles, jurisprudència...	28	1,12	1, 2, 6, 9
Estudi	33,5	1,34	1, 4, 5, 7
Preparació, redacció i presentació de diferents activitats	28	1,12	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10

Avaluació

El model d'avaluació és continuada i té l'objectiu formatiu que l'alumnat i el professorat puguin conèixer el grau d'assoliment de les competències per tal d'orientar el procés formatiu.

Les activitats pràctiques realitzades al llarg del curs suposaran entre el 20 i el 40 % de la nota final. L'examen final de continguts suposarà entre el 60 i 80% de la nota final. A l'inici del curs, el/la professor/a de cada grup especificarà el percentatge exacte de l'examen final i l'avaluació continuada.

A l'inici del curs el professor/a responsable de l'assignatura informarà als alumnes de totes les activitats pràctiques que es realitzaran al llarg del curs. Cada professor/a responsable a l'inici de curs informarà als alumnes del tipus d'examen (test, preguntes curtes,...) així com de si és necessari aprovar les dues part per superar l'assignatura. També s'informarà sobre les condicions per poder accedir a la re-avaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	60- 80%	2	0,08	1, 4, 5, 6, 7, 8
Pràctiques	20-40%	10,5	0,42	1, 2, 3, 4, 6, 9, 10

Bibliografia

A principi de curs s'especificarà la bibliografia bàsica del curs.

És molt recomanable fer el seguiment de l'assignatura amb qualsevol manual de dret administratiu, com per exemple:

- 1) Ballbé, M., "El futuro del derecho administrativo en la globalización: entre la americanización y la europeización", en Revista de Administración Pública, nº 147.
- 2) Bermejo Vera, J., Derecho Administrativo básico, Vol. I y II, ed. Civitas, 2016, 12ª ed.
- 3) Cosculluela Montaner, L., Manual de derecho administrativo, Vol. I y II, ed. Civitas, 2015, 26ª ed.
- 4) Esteve Pardo, J., Lecciones de derecho administrativo, ed. Marcial Pons, 2015, 5ª ed.
- 5) Fuentes Gasó, JR i Gifreu Font, J. (dirs.), Esquemas de procedimiento administrativo, Tomo IX, Tirant lo Blanch, 2012, 2a. edición.
- 6) Gamero Casado, E., Fernández Ramos, S., Manual Básico de Derecho Administrativo, Tecnos, 2015, 12 edición.

- 7) García de Enterría, E. y Fernández, T. R., Curso de derecho administrativo, ed. Civitas, Madrid, 2015, 14ª ed.
- 8) Martín Mateo, R. y Díez Sánchez, J.J., Manual de Derecho Administrativo, ed. Thomson Aranzadi, Navarra, 2014, 29ª ed.
- 9) Parada Vázquez, J.R.: Derecho administrativo, T. I y II, ed. Open Ediciones Universitario, Madrid, 2015, 22ª ed.
- 10) Parejo Alfonso, L., Lecciones de Derecho administrativo, Vol. I y II, ed. Tirant lo Blanch, València, 2016, 8ª ed
- 11) Sánchez Morón, M., Derecho administrativo, Vol. I y II, ed. Tecnos, Madrid, 2015, 11ª ed.
- 12) Trayter Jiménez. J.M., Derecho administrativo. Parte general, Atelier, 2015, 2 edició.